



สำนวน สุภาษิต นิทาน ประโยชน์

คำสอนหลัง ม่านไม้ไผ่

ภุชิสฺส

ผลงานรวมเรื่องเล่าผ่านนิทาน 135 เรื่อง

มีทั้งข้อคิด สอนทั้งคุณธรรม

การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

80.-

คำนำ

เรื่องราวหรือประวัติศาสตร์ของจีนเรามักเรียนรู้ผ่านการบอกเล่าของคนรุ่นเก่า แบบเรียน ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม คำสอนของคนจีนที่มีมาหลายพันปีเป็นหนึ่งในคำสอนที่ชนรุ่นหลังมักถือเป็นแบบอย่างผ่านการบอกเล่าผ่านทางนิทาน นอกจากเราจะได้ความรู้แล้ว คติธรรมของชาวจีนถือได้ว่าเป็นคติธรรมที่ดีมีคุณค่า หลักการดำเนินชีวิตของชาวจีนนั้นมีแง่คิดและหลักคำสอนที่เรานำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งที่ชาวจีนปลูกฝังลูกหลานคือการสอนให้เรามีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูต่อพ่อแม่หรือผู้มีพระคุณ ความอดทน ชาวจีนมักเน้นให้ลูกหลานทำการค้าอย่างซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา สิ่งเหล่านี้ลูกหลานที่สืบทอดกิจการมักถือเป็นแบบอย่างในการทำธุรกิจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอีกทั้งความกตัญญูที่ควรมีและตอบแทนคุณเมื่อมีโอกาส ข้อคิดของชาวจีนนั้นมักจะเป็นไปในรูปของนิทานที่แฝงปรัชญา หลักคำสอนอาจจะไม่ได้สอนตรงๆ แต่จะแฝงแง่คิดที่ดีมีคุณค่าให้ชนรุ่นหลังได้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตปัจจุบันได้

จากใจ
ภุริภัทร

สารบัญ

เล็กเรียนกลางคัน	9
การคอร์ปชั่นของเถียนจี้จื่อ	10
ชาติสีแดงหมึกเปื้อนสีดำ	11
ลากลายเป็นม้า	12
ปิ่นตันไม้ไปหาปลา	14
อยู่ไปวันๆ	15
หญิงชรา กับ หมอรักษาตา	17
เข้าเนื้อไม้ลึกลามเฟิน	18
แบกหนามขอขมา	21
พ่อค้าข้ามแม่น้ำ	24
นักปราชญ์ชื่อม้า	27
นอนหมอนสูงไว้กังวล	29
อุ่นหนึ่งวัน เย็นสิบวัน	32
ตั้งต้นถั่วให้สูง	34
ปิดหูโมยกระดิ่ง	36
สุราเปรี้ยวขายไม่ออก	38
หลาบร้อนกลัวเย็น	40
ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม	41
น้ำลายรดหน้าจงอย่าเช็ด	42
สติปัญญาของลาดำ	44
กอไผ่อยู่ในอก	45
ความฝันนั้นสั้นนัก	46
ชี้เหร่แต่ดี	47

หมวกและรองเท้าไม่จำเป็นอีกต่อไป	48
ตุ๊กตาดินและหุ่นไม้	49
ไปในทิศตรงกันข้าม	50
หมูขาวแห่งเมืองเหลียวตง	51
วาทะคนขโมยวัว	52
เหตุเกิดจากนกกระสา	53
ชายแก่ย้ายภูเข	54
แสงเทียนริบหรี่ในแรงลม	55
คนไม่ใจหิน	56
หน้าบ้านเหมือนย่านตลาด	58
เลือกคนดูหน้า	60
งานข้ามเขียง	62
เลิกรากลางคัน	63
ตามแสงจันทร์อ่านหนังสือ	65
เศรษฐีให้ยืมควาย	67
รับซ่อมมงกุฎ	68
ปลุกเรื่อนตามคำชาวบ้าน	69
ค่างควเจ้าเล่ห์	70
ปลาสอนลูก	71
ประโยชน์ของหอคอย	73
คืนที่ร้องให้กับผ้าห่มควาย	75
ยุทธวิธีบนแผ่นกระดาษ	76
เรียกร้องเกินไป	78



มัดล่ำลือจุตไฟ	79
ชักม้ามุ้งชำระตะกอน	80
ย่ำโทษกฎระเบียบ	82
หลงฟางแทงเสื่อ	84
มาหลังอยู่บน	85
เสียใจเพราะผิดหวัง	86
ยวนใจกับหนูเฝ้า	87
สัตว์หายคล้ายกัน	89
การแต่งงานกับการขายพลอย	90
ซื้อเปิดมาจับกระต่าย	91
บ่อแห้งไหนแตก	92
ผ้าแพร	93
สุนัขล่าสัตว์กับกระต่ายเจ้าเล่ห์	94
เอียนจ๊กล่าวโทษ	95
ความชอบความน่าชัง	96
ต้มปลาต้มคน	97
โรคเกลียดหมอ	98
ไม่ยอมแต่งงานไม่ยอมเป็นขุนนาง	100
จ้าวหลงทำลายพิน	102
กลัวฟ้าถล่ม	103
ศิษย์ของขงจื้อ	104
กวนจินอายสอนหนู	105
เหยียบน้ำลายที่ปาก	107

ชายตาบอดและพระอาทิตย์	108
เด็กสาวแต่งงานกับตาเฒ่า	110
คนตาบอดตกสะพาน	111
โชคดีที่มีหมวก	112
เรื่องของคนใจร้อน	113
นกเงี้ยวเหวี่ยงกับต้นเลื้อยกาน	114
ชาวอุ้มขำแม่น้ำ	115
กลองหนึ่งผิงผายใจกล้า	116
นายว่าขี้ข้าพลอย	117
เข้าสามเย็นสี่	118
เถ่าไฟกลับคุใหม่	119
นอนฝันแข่งกินดิชม	121
แก้ปล่องไฟย้ายกองฝัน	123
ดิ่งรั้งยั้งศอก	125
มะนาวกลายเป็นมะกรูด	127
เหมือนความฝันในฤดูใบไม้ผลิ	129
ทำตามผู้อื่น	130
ยอมรับปรับตน	132
ก้าวต่างต่างพาหนะ	134
อวีตี้หลุม	136
ชายชรา กับ แกงจืด	138
งูซ่อนในโพรง	139
การทำงานด้วยความอ่อนน้อม	140



โชคดี โชคร้าย	142
ชายหนุ่มและถังสองใบ	143
ศัตรูในเรือตน	145
แตกคดะเมื่อปะมีด	146
ทะเลาะกัน	147
ดาช่ายจับนก	148
ม้าแก่ชำนานูทาง	149
ตกบ่อ ทุ่มหิน	150
เคลื่อนไหวดังใบมีด	151
ความซื่อสัตย์	152
โยนอิฐ ล่อหยก	154
หาทุกซีไผ่ตัว	155
ความสุจริต	156
ย้ายบ้าน	157
ถอนใจ	158
ใช้ขวานต่อหน้าช่างปั้น	160
ของแพ้วรักษาโรค	161
พระอาวโสกับคน	162
เวลาสบายไม่ประมาณ	164
หมาจิ้งจอกแอบอ้างอำนาจเสือ	166
แต่งกรอบรอบลาย	167
วีรชนยอมตายเพื่อไว้ชื่อ	168
ใจกล้าตาสว่าง	169

พลัดเพราะหงเจี้ยว	170
กบน้อยก้นป่อ	172
ความอดทน	174
จักสูย	178
ความผิดพลาดของขงจื้อ	180
ไม้ผูกแกะสลักยาก	181
หมอนวิเศษ	182
ลูกแพะและหมาป่า	185
ตาแก่ขายน้ำมัน	186
เรื่องของเจ้ามิ่งชื่อ	187
การรักษาจากสัตว์	188
หลงจิ้นกับคนตัดฟัน	189
คำสอนของขงจื้อ	191
บิดาของซือหม่าเชียน	193
หวังฝูหมี่คิดสั้น	195
ซือหม่ากวงวิจารณ์ความฟุ้งเฟ้อ	197
เมื่อช้างชนกัน	200
กกรรมกงเกวียน	201
นกอินทรีติดบ่วง	202
ความเข้มแข็งอดทน	205



เล็กรเรียนกลางคัน

สมัยที่เม้งจื้อยังเป็นเด็กนั้นเมื่อถึงคราวที่ต้องเรียนหนังสือ มารดาของเม้งจื้อพยายามทำงานหาเงินส่งให้เขาได้เรียน อยู่มาวันหนึ่งยังไม่ถึงเวลาเล็กรเรียนเม้งจื้อหนีกลับบ้าน แม่ของเขาโกรธมากนางทอผ้าอยู่จึงใช้กรรไกรตัดผ้าออกเสีย เม้งจื้อไม่เข้าใจการกระทำของมารดาตนจึงถามแม่ว่า

“เหตุใดจึงทำเช่นนั้น”

มารดาตอบว่า “แม่ตัดผ้าออกเหมือนเจ้าที่เล็กรเรียนกลางคัน เจ้ารู้หรือไม่ว่าการศึกษาเล่าเรียน ทำให้เจ้ามีความรู้ ความสามารถ ชีวิตจะราบรื่น ไม่ต้องลำบาก แต่เวลานี้เจ้ากลับหนีเรียนอนาคตข้างหน้าของเจ้าจะเหลืออะไร เหมือนกับแม่ที่ต้องทอผ้าเพื่อยังชีพไว้ละ เวลานี้แม่ทอผ้าครึ่งๆ กลางๆ ทั้งเสียต่อไปเราจะเอาเงินที่ไหนใช้จ่าย” คำกล่าวของมารดาทำให้เขาคิดได้ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเขาตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และเป็นนักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในเวลาต่อมา



เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อเรตั้งใจทำในสิ่งใดแล้วอย่าท้อถอย หรือล้มเลิกกลางคัน ถ้าเราล้มกลางคันทำให้เราไปถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ ถ้าเบงจื้อละซึ่งการเรียนไม่กลับตัวเสียใหม่เขาก็ไม่ได้เป็น

ปราชญ์ที่มีชื่อเสียงเช่นทุกวันนี้





การคอร์ปชั่นของเถียนจี้จื่อ

สมัยจ้านกว๋อที่เมืองฉีมีอำมาตย์ผู้หนึ่งนามว่า เถียนจี้จื่อ ครั้งหนึ่งเขาได้รับสินบนทำนมหาอำมาตย์เป็นทองคำจากขุนนางชั้นผู้น้อย ท่านอำมาตย์นำทองคำนี้มาฝากมารดา มารดาสงสัยยิ่งนักจึงถามลูกชายว่า “เจ้าอยู่ตำแหน่งอำมาตย์มาเกือบ 10 ปีแล้ว แม่ไม่เคยเห็นเจ้านำเงินกลับมาบ้านมากมายเช่นนี้เลย เจ้านำเงินพวกนี้มาจากที่ไหนกันแน่”

เมื่อโดนมารดาซักแบบจวนตัวเช่นนี้ เขาจึงรับสารภาพว่า “ขุนนางชั้นผู้น้อยมอบทองคำให้เพื่อเป็นสินน้ำใจ”

มารดาเมื่อได้ฟังคำตอบนางโกรธมากต่อว่าบุตรชายว่าคนเราควรมีคุณธรรม ควรทำตัวซื่อสัตย์ ไม่ฉกฉวยรับคำตอบแทนจากใครง่าย ๆ แต่ควรทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ละโมภะอยากได้ของผู้อื่น ท่านต้องไว้วางใจให้เจ้าช่วยงานแผ่นดิน เงินเดือนสูง เจ้าไม่ควรทำตัวแบบนี้ เจ้าควรเอาความสามารถของตนมาใช้ในทางที่ถูก แต่เวลานี้เจ้าทำในสิ่งที่ตรงข้าม เจ้าไม่ใช่ขุนนางตงจินอย่างสิ้นเชิง

และยังกล่าววิจารณ์อีกว่าทรัพย์สินที่ได้มาอย่างไม่ยุติธรรมนั้น แม้ไม่ต้องการเช่นกัน เมื่อฟังโอวาทของมารดาแล้วเขาจึงนำทรัพย์สินคืนให้แก่ขุนนางผู้น้อยและเข้าเฝ้าท่านอ๋องเพื่อขออภัยโทษ

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่สำคัญ เราควรปลูกฝังให้เด็กยึดคุณธรรมข้อนี้ สังคมของเราจะสงบสุขปราศจากคนโกงกินเล็กกินน้อย และเป็นสังคมที่อยู่กันอย่างสงบสุขต่อไป



ชาดสีแดงหมึกเปื้อนสีดำ

ณ. หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก มีอาชีพทำไร่มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง วันหนึ่งภรรยาถามสามีว่า

“ท่านต้องการให้ผู้ครองเมืองมีคุณธรรมความดีหรือไม่” สามีตอบว่า “ถ้าคนเมืองต้องการให้บุตรของเขาพูดภาษาของแคว้นนี้ได้ ท่านคิดว่าเราควรจ้างอาจารย์ของรัฐนี้หรือรัฐผู้มาสอนเขาดี” ภรรยาตอบว่า “ย่อมต้องการอาจารย์จากรัฐนี้มาสอนสิ”

สามีกล่าวเพิ่มเติมว่า “หากให้อาจารย์จากรัฐนี้สอนเขา แต่คนรอบข้างเป็นคนรัฐอื่น แม้เขาจะถูกตี เพื่อให้พูดภาษารัฐนี้ไม่สามารถทำได้ ตรงกันข้ามหากปล่อยให้เขาอยู่เมืองอื่นหลายปี แม้ท่านตีเขาเพื่อให้เขาพูดภาษาผู้ที่ไม่อาจทำได้เช่นกัน ท่านว่าเจียไหยวเป็นคนดี ต้องการเขามาปกครองเมือง ถ้าหากคนในปกครองล้วนเป็นคนดีเช่นเดียวกับเจียไหยว ผู้ปกครองแคว้นจะก่อกรรมทำเข็ญกับผู้ใดเล่า ตรงข้ามหากคนในปกครองไม่ใช่คนดีอย่างเจียไหยว เจ้าแคว้นจะร่วมทำดีกับใคร ดังนั้นคนดีเพียงคนเดียวจะทำอะไรให้แคว้นซึ่งได้ละ”

แนวคิดนี้ให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมและผู้คนรอบข้างที่ส่งผลโดยตรงต่อตัวเรา เราเห็นได้ว่า ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญต่อการเลือกและตรวจสอบคนใกล้ชิดด้วยความใส่ใจ หากผู้คนรอบข้างล้วนเป็นคนดี ผู้ปกครองร่วมทำดีด้วย เหมือนคำกล่าวที่ว่า

แปรงทาสีถึงกับดิน กำกัฏบยัณได้ กรายขาวเปื้อนดิน
เปลี่ยนให้ดำได้ฉับนั้น



กลายเป็นม้า

ในสมัยจีนฮ่องเต้องค์ที่ 2 ของราชวงศ์ มีขันทีนามว่า เจ้าฟ่ง เป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง คิดช่วงชิงบัลลังก์จากฮ่องเต้ แต่อย่างไรก็ตาม ในราชวังก็ยังคงมีขุนนางที่จงรักภักดีต่อฮ่องเต้อยู่ไม่น้อยที่เป็นเสียนหนามของเจ้าฟ่ง ดังนั้นเจ้าฟ่งจึงคิดหาวิธีที่จะทดสอบว่าตนเองมีอำนาจมากน้อยแค่ไหน รวมทั้งยังสามารถตรวจสอบได้ว่าใครเป็นศัตรูต่อเขา

วันหนึ่งขณะที่ฮ่องเต้กำลังว่าราชการ เจ้าฟ่งให้คนจูงลาเข้ามาในเขตพระราชฐาน 1 ตัว แล้วเขาจึงกราบทูลต่อฮ่องเต้ว่า “ข้าพเจ้าได้นำม้าลักษณะดีตัวนี้มาถวายต่อพระองค์” ฮ่องเต้ได้ฟังก็คิดในใจว่า นี่มันลาชัดๆ จึงตรัสกับเจ้าฟ่งว่า “เจ้าฟ่งท่านผิดแล้ว นี่มันลาชัดๆ ไยท่านบอกว่า เป็นม้าเล่า” แต่อย่างไรเสียเจ้าฟ่งก็ตั้งต้นว่าสัตว์ที่ตนเองนำมา นั้นเป็นม้าอย่างแน่นอน ทำให้ฮ่องเต้เริ่มไม่แน่ใจ ตรัสถามเหล่าข้าราชการบริพารว่าเห็นเหมือนตนหรือไม่ เหล่าข้าราชการบริพารจึงตอบว่าสัตว์ที่อยู่ตรงนั้นเป็นม้าอย่างแน่นอน เมื่อเห็นดังนั้น เจ้าฟ่งก็ดำเนินตามแผนที่วางไว้ กล่าวคือหันไปทางขุนนางน้อยใหญ่ที่อยู่ในที่นั้นและกราบทูลฮ่องเต้ว่า “หากพระองค์ไม่เชื่อ สามารถสอบถามเหล่าขุนนางพวกนี้ได้ว่าแท้จริงแล้วสัตว์ชนิดนี้คืออะไร”



เหล่าขุนนางก็เข้าใจแผนการของเจ้าฟ่ง ที่ต้องการตรวจสอบว่ามีคนคิดเป็นศัตรูกับตนหรือไม่ บรรดาขุนนางที่ชี้ขาดตาขาวหลายคนต่างนิ่งไม่กล้าพูดจา เนื่องจากไม่กล้าขัดใจเจ้าฟ่ง แต่ทางหนึ่งก็ไม่อยากกล่าวคำที่เห็นชัดๆ ว่าเป็นเท็จออกมา มีขุนนางชื่อสัตย์บางคนยืนยันว่าที่เห็นอยู่เป็นลาอย่างแน่นอน และอีกหลายคนที่เป็นคนของเจ้าฟ่ง หรือคิดที่จะสวามิภักดิ์ต่อเจ้าฟ่งต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ก็ที่เห็นนั่นคือม้าอย่างไม่ต้องสงสัย

ด้วยแผนการนี้ ชันที่โหดจึงสามารถแบ่งแยกขุนนางในวังได้ว่าใครเป็นพวกเดียวกับตน และใครไม่ใช่ หลังจากนั้นจึงค่อยๆ หาวิธีการกำจัดคนที่ไม่สวามิภักดิ์ต่อตนออกไปจนหมดสิ้น



ปัจจุบันใช้สำนวน

กลายเป็นม้า

นี้เพื่อเปรียบเทียบ การง้อใจบิดเบือนข้อเท็จจริง
จากขาวเป็นดำ จากดำเป็นขาว

